

SKÓRY WYPRAWIONE FUTRZANE	NORMA BRANŻOWA		BN-77
	Skóry futrzane wyprawione Skóry nutrii		7732-01
			Zamiast BN-71/7732-01 W
			Grupa katalogowa XI 21

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są skóry nutrii wyprawione, a także barwione i uszlachetnione, przeznaczone do celów futrzarskich.

1.2. Określenia — wg PN-74/P-22303.

2. OZNACZENIE

2.1. Sposób budowy oznaczenia — wg SWW dla podbranży 2215-211 i 2216-41, uzupełnione po kresce ukośnej numerem długości lub numerem wielkości powierzchni wg tabl. 1 oraz symbolem normy.

2.2. Przykład oznaczenia wyrobu garbarskiego (221), skóry futrzanej wyprawionej (5), zwierzęcia szlachetnego (-21), nutrii (1), długości poniżej 50 cm (4):

2215-211/4 BN-77/7732-01

3. WYMAGANIA

3.1. Wymagania ogólne dotyczące okrywy włosowej. Okrywa włosowa powinna być dobrze oczyszczona z tłuszczu, trocin, pyłu i innych zanieczyszczeń, o wygładzie charakterystycznym dla danej odmiany w skórkach naturalnych. W skórkach barwionych i uszlachetnionych wysokość, barwa i wykończenie okrywy włosowej powinny być zgodne z zatwierdzonym wzorem.

3.2. Wymagania ogólne dotyczące tkanki skórnej. Tkanka skórna powinna być pulchna, miękka i ciągliwa, grubość wyrównana. Mizdra powinna być oczyszczona z warstwy podskórnej. Rozdarcia, zacięcia i dziury powinny być zreperowane przez zszywanie lub wstawienie kawałków. Szwy bez przechwyconych włosów, przepuszczeń i przecięć skóry powinny zawierać 5 ÷ 7 ściegów na 1 cm długości.

3.3. Wielkości skór i ich części — wg tabl. 1.

Tablica 1

Wymiary	Jednostka miary	Skóry i ich części						
		cała	grzbiet	grzbieto- -brzuszek	brzuszek			boczek
					S	1	2	
Szerokość, nie mniej niż	cm	—	9	15	10	8	5	—
Długość 1		powyżej 60			powyżej 45			—
2		powyżej 55 do 60			powyżej 35 do 45			
3		powyżej 50 do 55			powyżej 30 do 35			
4	poniżej 50			—				
Wielkość powierzchni	dm ²	—						powyżej 2,2
1								powyżej 1,4 do 2,2
2								powyżej 0,8 do 1,4
3								

Długość skóry całej i grzbieto-brzuszką mierzy się z dokładnością do 1 cm wzdłuż linii grzbietowej od nasady ogona do linii otworów ocznych na skórze płasko położonej na stole. Długość brzuszka mierzy się wzdłuż linii środkowej elementu.

Powierzchnię boczka obliczyć przez pomnożenie długości (wzdłuż linii środkowej) przez szerokość zmierzoną w $\frac{1}{4}$ długości, licząc od krawędzi przyłbowej.

Zgłoszona przez Instytut Przemysłu Skórzanego

Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Skórzanego dnia 26 lutego 1977 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 stycznia 1978 r.

(Dz. Norm. i Miar nr 14/1977 poz. 50)

3.4. Własności chemiczne i fizyczne oraz metody badań — wg tabl. 2.

Tablica 2

Lp.	Wymagania	Jednostka miary	Wartość wskaźnika		Metoda badania wg
			całe i grzbiety	pozostałe części	
1	2	3	4	5	6
1	Zawartość wody, nie więcej niż	%	16		PN-74/P-22110
2	Zawartość tłuszczu niezwiązanego w tkance skórnej, nie więcej niż	%	16		PN-74/P-22114
3	Wartość pH wyciągu wodnego	—	3,5 ÷ 7,0		PN-74/P-22121
4	Liczba dyferencji, nie większa niż		0,7		
5	Składniki szkodliwe dla zdrowia	nie dopuszczalne		PN-74/P-22159	
6	Temperatura skurczu, nie mniej niż	°C	60		PN-74/P-22152
7	Siła zrywająca próbkę o szerokości 10 mm, wyciętą wzdłuż skóry, nie mniej niż	N (kG)	88 (9,0)	30 (3,0)	PN-70/P-22131
8	Wydłużenie maksymalne, nie mniej niż	%	40		
9	Odporność wybarwienia okrywy na tarcie na sucho i na mokro, nie mniej niż	stopień szarej skali na materiale trącym	3		PN-63/P-04906 PN-63/P-04907 przy 10-krotnym potarciu w kierunku układania się włosa; tkanina w kolorze kontrastującym
10	Trwałość osadzenia włosów okrywy	włosy nie powinny wychodzić przy lekkim pociągnięciu kępki ujętej opuszkami kciuka i palca wskazującego			

Pobieranie próbek — wg PN-74/P-22300.
Składniki chemiczne podano w przeliczeniu na 16% wilgotności skóry.
Badania należy wykonywać w toku przygotowywania produkcji oraz w przypadkach zmian techniczno-technologicznych w toku produkcji, jak również w przypadkach wątpliwości lub sporu.

3.5. Wymagania w zakresie profilu skóry lub jej części. Skóry całe oraz ich części, będące w obrocie w sztukach, powinny mieć prawidłowy profil, charakterystyczny dla danego rodzaju i wielkości skóry lub jej części.

W przypadku rażącego naruszenia prawidłowego profilu skóry należy określić ubytek powierzchni (brak części skóry) przez odtworzenie powierzchni skóry o prawidłowym profilu i odjęcie faktycznej powierzchni ocenianej skóry.

3.6. Podział na gatunki

3.6.1. Wymagania dotyczące okrywy włosowej i ocena punktowa — wg tabl. 3.

Tablica 3

Lp.	Charakterystyka okrywy	Liczba punktów
1	Okrywa gęsta, dojrzała, włosy ościste równomiernie rozmieszczone. Dopuszcza się na tylnej części brzusznej, w odległości 6 cm od obrzeża, mniejszą długość włosów puchowych, nie mniejszą jednak niż 10 mm, stopniowo zmniejszającą się w kierunku obrzeża skóry	0
2	Okrywa dojrzała, podszycie na grzbiecie średnio gęste, na brzuszku gęste, włosy ościste mniej równomiernie rozmieszczone. Dopuszcza się na tylnej części brzusznej, w odległości 8 cm od obrzeża, mniejszą długość szwów puchowych, nie mniejszą jednak niż 8 mm, stopniowo zmniejszającą się w kierunku obrzeża skóry	20
3	Okrywa dojrzała, podszycie na grzbiecie rzadkie, na brzuszku średnio gęste. Włosy ościste nierównomiernie rozmieszczone. Dopuszcza się na tylnej części brzusznej, w odległości 10 cm od obrzeża, mniejszą długość włosów puchowych, nie mniejszą jednak niż 6 mm, stopniowo zmniejszającą się w kierunku obrzeża skóry	40

3.6.2. Wady dopuszczalne niepoliczalne

- Dziury po oczodołach i uszach.
- Uszkodzenia skóry łba po linii uszu.
- Wszelkie wady i uszkodzenia znajdujące się na obrzeżu o szerokości 1 cm.
- Wycięcie skóry na brzuszku między tylnymi łapami w kształcie odwróconej litery V do głębokości 5 cm.
- Zacięcia do $\frac{1}{4}$ grubości tkanki.

3.6.3. Wady niedopuszczalne w skórkach zaliczonych do gatunków

- Dwojenie tkanki skórnej.
- Łamliwość włosa.
- Nieprawidłowe natłuszczenie dermy.
- Pęknięcie warstwy licowej.
- Rozdwajanie się wierzchołków włosów ościstych.

f) Zanieczyszczenie okrywy.

g) Zatluszczenie okrywy.

3.6.4. Wady dopuszczalne, punktowane indywidualnie — wg tabl. 4.

Tablica 4

Lp.	Nazwa wady	Jednostka miary	Wielkość wady	Liczba punktów
1	Brak części skóry o powierzchni nie większej niż	‰	10	12
			11 ÷ 20	26
2	Matowość włosów	—	—	26
3	Nadmierna grubość lub sztywność skóry na powierzchni	‰	do 10	5
4	Nierównomierne ostrzyżenie mało widoczne	—	—	2
5	Nierównomierne ostrzyżenie wyraźnie widoczne na powierzchni	‰	do 30	11
6	Nierównomierność barwy skór barwionych na powierzchni (nie dotyczy różnicy odcienia części grzbietowej skór całych w porównaniu do części bocznych) lub przerośnięcie włosów ościstych	‰	do 15	6
			16 ÷ 30 31 ÷ 50	12 26
7	Przypalenie końców włosów, powodujące mało widoczną różnicę barwy	—	—	2
8	Watowość	—	—	46
9	Źle wykończona mizdra na powierzchni	‰	do 10	3
			11 ÷ 25	7
			26 ÷ 50	11

3.6.5. Wady dopuszczalne, policzalne, określane powierzchniowo

- Dziura.
- Kruchość tkanki skórnej, miejscowa.
- Łysina.
- Miejscowy brak włosów ościstych.
- Molowatość.
- Niedokładne epilowanie lub skubanie.
- Nietrwałość osadzenia włosa, miejscowa.
- Plamy i zacieki rażące.
- Przecięcie lub przepuszczenie szwu.
- Rozdarcie.
- Sfilcowanie.
- Ślady reperacji.

Jednostką pomiaru wad wymierzalnych jest centymetr kwadratowy. Za powierzchnię wady

należy przyjąć powierzchnię prostokąta opisanego na wadzie, przy czym linie prostokąta należy tak prowadzić, aby przebiegały w odległości nie większej niż 3 mm od krawędzi wady. Jeżeli dwie lub więcej powierzchni wad oddziela przestrzeń mniejszą niż 1 cm, powierzchnie te należy traktować jako jedną wspólną. Wady występujące na stronie mizdrowej, licowej i wady okrywy włosowej, znajdujące się w tym samym miejscu topograficznym skóry, należy traktować jako jedną wadę (objętą jednym prostokątem).

Całkowitą powierzchnię wad należy obliczyć przez sumowanie wszystkich powierzchni wad na ocenianej skórze i po zaokrągleniu ustalić w dm².

3.6.6. Ustalenie gatunku skóry.

Skóry odpowiadające wymaganiom wg 3.1 ÷ 3.5 dzieli się na pięć gatunków wg tabl. 5, sumując punkty:

— za kategorię okrywy włosowej wg tabl. 3.

— za wady punktowane indywidualnie wg tabl. 4,

— za wady powierzchniowe wg 3.6.5, licząc po 1 punkcie za każdy 1 cm² powierzchni skóry, objętej wadami w części grzbietowej i 2 punkty za każdy 1 cm² powierzchni skóry, objętej wadami w części brzusznej.

W przypadku gdy skóra ma wady nie objęte normą, o zaliczeniu skóry do gatunku decyduje dostawca w porozumieniu z odbiorcą.

Tablica 5

Gatunek	Liczba punktów
I	nie więcej niż 10
II	11 ÷ 25
III	26 ÷ 45
IV	46 ÷ 65
V	65 ÷ 85

3.7. Cechowanie — wg BN-76/7730-02.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

Pakowanie, przechowywanie i transport — wg BN-76/7730-02.

5. BADANIA ODBIORCZE

Badania odbiorcze obejmują 100-procentowe organoleptyczne sprawdzenie partii w dostawie, dotyczące zgodności zakwalifikowania skór do gatunku i wielkości.

W przypadkach wątpliwości lub sporu, należy wykonać badania fizyczne lub chemiczne i to w odniesieniu tylko do wskaźnika, którego wątpliwość lub spór dotyczy.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Przemysłu Skórzanego, Łódź.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-71/7732-01.
Uproszczono zasady podziału na gatunki.

3. Normy i dokumenty związane
PN-74/P-22303 Skóry wyprawione futrzarskie. Nazwy* i określenia
BN-76/7730-02 Skóry futerkowe wyprawione. Cechowanie, pakowanie, przechowywanie i transport

Pozostałe normy związane podano w tabl. 2.
Systematyczny Wykaz Wyrobów. T. 3. GUS. Warszawa: Wydawnictwo Katalogów i Cenników 1975 wraz z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami

4. Autorzy projektu normy — mgr inż. Janusz Bajda i mgr inż. Witold Ałaszewski — Instytut Przemysłu Skórzanego.